

Plaatselijke aanduiding beeldbepalende pand

Hertogstraat 68-72

Aanwijzingsbesluit

n.t.b

ID-code

3217

Redegevende omschrijving van het beeldbepalende pand

INLEIDING

Voorgevel van het voormalige gebouw van de Nijmeegse Bankvereniging. Het financiële hart van Nijmegen lag in het begin van de twintigste eeuw in de omgeving van Mariënborg. Bankiers Schipper en Van Engelenburg vestigden zich met de Nijmeegse Bankvereniging in het door François Joseph Oscar Leeuw in 1920 ontworpen pand aan de Hertogstraat. Leeuw ontwierp al eerder in 1909 het woonhuis voor Van Engelenburg aan de Prins Bernhardstraat 1. Het oorspronkelijke gebouw grensde tevens aan Mariënborg en Mariënborgplein. In 1930 fungeerde het gebouw als kantoor van de Twentse Bank. Later werd aan de achterkant van het pand, aan de Mariënborgsestraat 67, een nieuw pand gebouwd waar de ABN zich vestigde. In 1944 tijdens de Tweede Wereldoorlog werd het pand grotendeels verwoest. De gevel van het pand is na de Tweede Wereldoorlog hersteld. De hoektorens en torens op de middenrisaliet zijn echter niet meer teruggebracht. De restauratiesporen zijn wel nog zichtbaar in de gevel rechtsboven. Begin jaren zeventig van de twintigste eeuw besloot men het pand achter Hertogstraat 68-72 te slopen en te herbouwen. De voorgevel aan de Hertogstraat werd echter gespaard.

TYPERING VAN HET BBP

Het pand heeft een symmetrische gevelopbouw met drie bouwlagen en een middenrisaliet. De begane grond wordt gekenmerkt door een hoge in natuursteen uitgevoerde plint. Deze wordt zowel door de ingang links en rechts als het centraal gelegen portiek met hoofdingang onderbroken. Boven deze bakstenen laag zit bij de deuren en het portaal nog een laag natuursteen. De gevels zijn opgetrokken in baksteen gemetseld in kruisverband. De in het middenrisaliet gelegen boogvormige portaal heeft aan weerszijden gestileerde Art Deco pilasters met Ionische kapitelen. Deze zijn deels in smeedijzer uitgevoerd. Het portiek is voorzien van een groot monumentaal decoratief smeedijzeren hekwerk. Een stenen trappartij met gedecoreerde trappalen voert naar de ingang van het pand. Deze bestaat uit twee houten deuren met een venster, afgesloten met een gedecoreerde halfronde plaat. Het portaal wordt afgesloten door een met siermetselwerk gedecoreerde rondboog. De rondboog heeft in het midden een sluitsteen met een beeldhouwde kop van Mercurius, de Romeinse god van de handel. Aan weerszijden daarvan bevinden zich de wapens van Nijmegen en Gelderland. In de middenrisaliet bevindt zich in de eerste bouwlaag het portaal. De twee bouwlagen daarboven bestaan uit drie vensters en aan weerszijden daarvan een smal venster. De vensters worden gekenmerkt door een natuurstenen onderdorpel. De bovenste bouwlaag wordt in het midden afgesloten met een geprofileerde daklijst. Boven, onder en tussen de vensters bevinden zich borstweringen en penanten van expressief siermetselwerk. De bovenste vensters worden afgesloten met een natuurstenen decoratie en een geprofileerde daklijst. De raamvullingen, met uitzondering van de bovenlichten bij de deuren, zijn voorzien van moderne kunststof invullingen die buiten de bescherming vallen.

Vervolgvel

1

WAARDERING

Alhoewel de torens na de Tweede Wereldoorlog niet meer gerestaureerd zijn, is het gebouw nog steeds een goede vertaling van het oorspronkelijke ontwerp en refereert hiermee nog duidelijk naar de oorspronkelijke functie. Het pand is een goed voorbeeld van een bankgebouw in de expressionistische stijl die zo kenmerkend is geworden voor het oeuvre van de bekende architect Oscar Leeuw. De monumentale gevel is van bijzonder belang voor het aanzien van de straat en vormt een contrast met de overige overwegend uit de wederopbouwperiode daterende bebouwing. Het pand heeft hiermee stedenbouwkundige waarde als beeldbepalend element in de Hertogstraat.

Bronnen:

- T. Verstappen (red), L. van Meijel en T. Tummers. (2006). *Nijmegen, Architectuur en Stedenbouw 1850-1940*. Zwolle: Waanders Uitgevers. p. 90 en 106.
- Digitaal bouwarchief Nijmegen
- Regionaal Archief Nijmegen (Beeldbank)

Kadastrale tenaamstelling	02-11-22
Kadastrale aanduiding	NMG00
Gemeente:	Nijmegen
Sectie:	C
Nummer(s):	9073

foto's op vervolgblad

Vervolgvel

2

1923, 25 jarig regeringsjubileum van Koningin Wilhelmina. Rechts het pand van de Nijmeegsche Bankvereniging, Hertogstraat 68-72.

Links: 1942, Het pand van de Twentse Bank, Hertogstraat 68-72.

Rechts: 9/1944-12/1944. De verwoestingen door de Tweede Wereldoorlog.

Vervolgvel
3

Monumentenregister Nijmegen

Hertogstraat 68-72, ID-code 3217

